

Katowice, 03-10-2025 r.

NS-EP.1611.1.27.2025

Wystąpienie pokontrolne

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Dąbrowie Górniczej, ul. Henryka Dąbrowskiego 9a, 41-300 Dąbrowa Górnicza

2. Kierownik jednostki kontrolowanej:

mgr Marzanna Kuc, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej
(od 1 listopada 2015 r.).

(Imię, nazwisko, stanowisko, data, od której kierownik pełni funkcję, w przypadku zmiany na stanowisko należy podać dane dotyczące poprzednika)

3. Kontroler/skład zespołu kontrolującego:

Nadia Mucha, starszy asystent w Oddziale Epidemiologii WSSE w Katowicach
(Imię i nazwisko, stanowisko służbowe)

Sebastian Dirks, młodszy asystent w Oddziale Epidemiologii WSSE w Katowicach
(Imię i nazwisko, stanowisko służbowe)

4. Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

Od 05.09.2025 r. do 11.09.2025 r.

5. Zakres kontroli, w tym:

1) przedmiot kontroli:

Ocena działalności Sekcji Epidemiologii PSSE w Dąbrowie Górniczej w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi.

2) okres objęty kontrolą:

Od 16.04.2024 r. do 04.09.2025 r.

6. Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

- Ustawa z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej
(Dz. U. 2020 poz. 224, ze zm.).

- Regulamin kontroli działalności Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych województwa śląskiego.

7. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Kontrolę problemową w trybie zwykłym obejmującą ocenę działalności Sekcji Epidemiologii PSSE w Dąbrowie Górniczej w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi przeprowadzono zgodnie z rocznym Planem kontroli jednostek organizacyjnych PIS Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach na 2025 r. Podczas kontroli dokonano sprawdzenia poprawności realizacji zadań w zakresie nadzoru nad chorobami zakaźnymi, wynikających z zapisów ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. 2024 poz. 924, ze zm.) oraz Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 24 czerwca 2020 r. w sprawie sposobu prowadzenia rejestru chorób zakaźnych oraz okresu przechowywania danych zawartych w tym rejestrze (Dz. U. 2020 poz. 1117), zgodnie z którymi prowadzone w postaci elektronicznej rejestry weryfikuje się pod względem ich kompletności, spójności i poprawności.

Zgodnie z programem kontroli PPIS w Dąbrowie Górniczej ocenianymi zagadnieniami były:

- nadzór nad nosicielami pałeczek *Salmonella* i *Shigella*, w szczególności pod kątem rzetelności prowadzonego rejestru oraz podejmowania działań przeciwepidemicznych w tym zakresie;
- nadzór nad gruźlicą w zakresie prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, podejmowania działań przeciwepidemicznych, prowadzenia monitoringu sytuacji epidemiologicznej gruźlicy oraz sposobu i rzetelności prowadzenia rejestru zachorowań na gruźlicę.

Nadzór nad nosicielami pałeczek *Salmonella* i *Shigella*

W PSSE w Dąbrowie Górniczej prowadzony jest rejestr elektroniczny „Nadzór nad nosicielami i ozdowieńcami *Salmonella* i *Shigella*”. Rejestr ten zawiera dane: nazwisko, imię, data urodzenia, wiek, adres zamieszkania, data zachorowania, wyniki badań, serotyp, uwagi (istotne dla dochodzenia epidemiologicznego, status, przypadek z ogniska, data wykreślenia z rejestru). Rejestr zawiera również adnotacje dotyczące wydania decyzji administracyjnych w związku z odsunięciem pracownika od pracy z żywnością nieopakowaną. Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej nie wydawał decyzji administracyjnych w związku z nosicielstwem patogennych pałeczek *Salmonella/Shigella* nakazujących zaniechania wykonywania pracy wymagającej bezpośredniego kontaktu z żywnością.

Rejestr nosicieli pałeczek *Salmonella* i *Shigella* prowadzony jest również w formie papierowej osobno dla ozdowieńców i nosicieli. W dokumentacji tej, ujęte są informacje z bieżącego nadzoru

- formularze zawierają takie dane jak: imię, nazwisko, data urodzenia, imię ojca, adres zamieszkania, dane kontaktowe (telefon), data zachorowania, zakład pracy/ nauczania/ wychowania, zawód, numer meldunku MZ-56 - *Sprawozdanie o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach*, w którym chory został wykazany (w przypadku ozdowieńców). Ponadto, rejestr zawiera informacje dotyczące badań laboratoryjnych wykonanych: u chorego (data, nr badania, wynik), u ozdowieńca (data, nr badania, wynik), u osób ze styczności (nazwisko i imię, data, nr badania, wynik), u nosiciela (data, nr badania, wynik), data skreślenia z rejestru ozdowieńców, data przeniesienia do rejestru nosicieli, informacja o powiązaniu zakażenia z ogniskiem. W przypadku ponownego wyniku dodatniego w kierunku pałeczek *Salmonella/Shigella* u ozdowieńca, jest on automatycznie przenoszony do rejestru nosicieli.

Serotyp	Nosiciele <i>Salmonella</i> widniejący w rejestrze za 2024 rok (z lat ubiegłych oraz nowi)	Nosiciele <i>Salmonella</i> widniejący w rejestrze za 2024 rok (z lat ubiegłych oraz nowi) wg stanu na 31.12.2024 r.	Nosiciele <i>Salmonella</i> spp. widniejący w rejestrze za 2025 rok (z lat ubiegłych oraz nowi)	Nosiciele <i>Salmonella</i> spp. widniejący w rejestrze za 2025 rok (z lat ubiegłych oraz nowi) wg stanu na 04.09.2025 r.
<i>Salmonella</i> Enteritidis	55	52	56	53
<i>Salmonella</i> Essen	1	1	1	1
<i>Salmonella</i> Derby	0	0	1	1
<i>Salmonella</i> Heidelberg	0	0	1	1
<i>Salmonella</i> Anatum	0	0	1	0
<i>Salmonella</i> z gr. B	0	0	2	2
<i>Salmonella</i> spp.	5	5	6	5
Liczba nosicieli	61	58	68	63

Tabela. Nosiciele pałeczek *Salmonella* widniejący w rejestrze PSSE w Dąbrowie Górniczej za 2024 oraz 2025 rok wg serotypu.

W okresie objętym kontrolą nie zarejestrowano nosicieli *Shigella* spp.

Podczas kontroli ustalono, iż:

- osoby z kontaktu z chorym, wykazujące objawy chorobowe badane są w kierunku ewentualnego nosicielstwa trzykrotnie;
- osoby z kontaktu z chorym, lecz niewykazujące objawów chorobowych, niepracujące w bezpośredniej styczności z nieopakowaną żywnością badane są w kierunku ewentualnego nosicielstwa jednokrotnie;
- osoby z kontaktu z chorym, niewykazujące objawów chorobowych, lecz pracujące w bezpośredniej styczności z nieopakowaną żywnością badane są w kierunku ewentualnego nosicielstwa trzykrotnie;
- polecenie przeprowadzania badania przekazywane jest telefonicznie przez pracownika PSSE w Dąbrowie Górniczej podczas prowadzenia wywiadu epidemiologicznego.

Próby materiału do badań w kierunku nosicielstwa pałeczek *Salmonella* i *Shigella* są przyjmowane i poddawane diagnostyce w laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Dąbrowie Górniczej w Sekcji Badań Mikrobiologicznych, Chorób Zakaźnych i Zakażeń. Tutejsza Stacja posiada zdolność do serotypowania izolatów pałeczek *Salmonella* spp. do serotypu *Salmonella* Enteritidis. W sytuacji braku możliwości identyfikacji, typowanie serologiczne wykonywane jest w laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach.

Ocena cząstkowa: nadzór nad nosicielami pałeczek *Salmonella* i *Shigella*, sposób prowadzenia rejestru oraz podejmowania działań przeciwepidemicznych w tym zakresie ocenia się pozytywnie.

Nadzór nad gruźlicą

Ustalono, iż informacje o zachorowaniach na gruźlicę pochodzące z otrzymanych formularzy ZLB-2 (zgłoszenie dodatniego wyniku badania w kierunku gruźlicy), ZLK-2 (zgłoszenie rozpoznania gruźlicy), ZLK-5 (zgłoszenie podejrzenia lub rozpoznania zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej) oraz z przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, odnotowywane są w prowadzonych rejestrach w formie elektronicznej, prowadzonych na bieżąco, osobno dla powiatu będzińskiego i miasta Dąbrowa Górnicza:

- Rejestr chorób zakaźnych (z wyszczególnieniem gruźlicy),
- „Zgony 2025 zestawienie EPIbaza ZLK5”,
- Rejestr czynników chorobotwórczych, w których ujęte są informacje z formularza ZLB-2.

PSSE w Dąbrowie Górniczej prowadzi powiatowy rejestr zachorowań na gruźlicę, kwalifikuje i weryfikuje zgłoszone przypadki zachorowań oraz przekazuje go w trybie kwartalnym Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu.

W siedzibie WSSE w Katowicach przeprowadzono weryfikację pod względem kompletności, spójności i poprawności następujących rejestrów będących w posiadaniu WSSE w Katowicach, przesyłanych zgodnie z Planem Zasadniczych Zadań:

- „PSSE Dąbrowa Górnicza - Kwartalny rejestr gruźlicy 2024” – dane za IV kwartał 2024 r.
- „PSSE Dąbrowa Górnicza - Kwartalny rejestr gruźlicy 2025” – dane za I kwartał 2025 r.

Zakres danych obejmuje:

- nazwisko chorego
- imię chorego
- data urodzenia chorego
- PESEL/ nr identyfikacyjny innego dokumentu
- płeć,
- miejscowość zamieszkania w chwili rozpoznania
- podmiot leczniczy dokonujący zgłoszenia (nazwa i adres),
- data wpływu formularza do PPIS nadzorującego przypadek,
- kod ICD-10,
- określenie słowne rozpoznania,
- data rozpoznania,
- lokalizacja i stan bakteriologiczny choroby,
- poprzednie rozpoznanie gruźlicy (rok),
- poprzednie leczenie przeciwprątkowe,
- szczepienie BCG,
- odczyn tuberkulinowy OT,
- styczność z gruźlicą czynną,
- data styczności,
- badanie bakteriologiczne płwociny,
- informacje z formularza ZLB-2 (w tym m. in.: podmiot zgłaszający, data wpływu formularza do PPIS nadzorującego przypadek, data uzyskania wyniku, informacja o rozpoznanych prątkach, materiał diagnostyczny, data pobrania próbki),
- informacje pozyskane w toku dochodzenia epidemiologicznego (w tym: liczba osób z bezpośredniej styczności, działania podjęte wobec osób z bezpośredniej styczności z chorym, informacja o ewentualnej lekooporności, zawleczenie przypadku, podmioty lecznicze, do których skierowany został chory, informacja nt. kontynuacji leczenia, koinfekcja z HIV, zgon pacjenta).

Na podstawie prowadzonych przez tutejszą Stację rejestrów oraz informacji przekazywanych za pośrednictwem wirtualnej tabeli WSSE w Katowicach „Raport o zgonach oraz podejrzeniach zgonów z powodu zakażeń i chorób zakaźnych” ustalono, iż w okresie od 1.01.2025 r. do 4.09.2025 r. do PSSE w Dąbrowie Górniczej wpłynęły 4 formularze ZLK-5 „Zgłoszenie podejrzenia lub rozpoznania zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej”,

- zgon z dnia 20.01.2025 - gruźlica płuc, potwierdzona mikroskopowym badaniem płwociny, z posiewem lub bez posiewu (kod ICD-10: A15.0);
- zgon z dnia 13.11.2024 r. - gruźlica płuc, potwierdzona mikroskopowym badaniem płwociny, z posiewem lub bez posiewu (kod ICD-10: A15.0) – data wpływu do PSSE w Dąbrowie Górniczej 2025 r.;
- zgon z dnia 24.03.2025 r. - gruźlica płuc, potwierdzona mikroskopowym badaniem płwociny, z posiewem lub bez posiewu (kod ICD-10: A15.0) oraz zapalenie jelita cienkiego i grubego wywołane przez *Clostridium difficile* (kod ICD-10: A04.7);
- zgon z dnia 13.08.2025 r. - gruźlica płuc, potwierdzona mikroskopowym badaniem płwociny, z posiewem lub bez posiewu (kod ICD-10: A15.0).

Spośród 21 przypadków gruźlicy odnotowanych w II połowie 2024 roku, 10 zostało przyporządkowanych do trzeciego kwartału, natomiast 11 do czwartego kwartału 2024 roku. Odnotowano 1 przypadek zachorowania na gruźlicę wielolekooporną. W roku 2025 w okresie objętym kontrolą odnotowano 22 przypadki gruźlicy. Do dnia kontroli nie odnotowano przypadków zachorowań na gruźlicę wielolekooporną.

Postępowanie z chorymi na gruźlicę oraz osobami z bezpośredniej styczności z chorym:

- osoby z bezpośredniej styczności z osobą prątkującą obejmowane są nadzorem epidemiologicznym (w przypadku wystąpienia ogniska instytucjonalnego nadzór epidemiologiczny nad narażonymi trwa minimum przez okres roku) i otrzymują pisemne pouczenie o konieczności udania się do lekarza;
- z osobami chorymi przeprowadzany jest wywiad epidemiologiczny. W sytuacji samowolnego opuszczenia przez nich szpitala i przerwaniu terapii przeciwpłatkowej Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Dąbrowie Górniczej wydaje decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności, nakładającej obowiązek poddania się hospitalizacji. W okresie objętym kontrolą wydano jedną decyzję nakazującą poddanie się hospitalizacji (decyzja z dn. 02.05.2024 r., znak: NS-EP.9027.3.82.03.389.2024).

W celu analizy w siedzibie WSSE w Katowicach ww. przypadku zachorowania i podjętych działań, poproszono o przesłanie skanów dokumentacji w przedmiotowej sprawie na adres: [REDAKTOWANE] Dokumenty zostały przesłane drogą mailową w dniu kontroli tj. 5.09.2025 r.

Analizie poddano:

- wywiad epidemiologiczny w przypadku zachorowania na gruźlicę – wywiad epidemiologiczny dotyczący chorego rzetelny, pozyskano istotne informacje o znaczeniu epidemiologicznym, pozwalające na podjęcie właściwych działań przeciwepidemicznych (m.in. o fakcie zawleczenia zachorowania z terenu Ukrainy, o osobach podejrzanych o zachorowanie po styczności z chorym);
- formularze ZLK-2 (data wpływu: 28.02.2024 r., 07.03.2024 r., 02.05.2024 r., 22.05.2024 r.) - przypadek zarejestrowano w prowadzonych przez tutejszą Stację rejestrach.
- formularz ZLB-2 (data wpływu: 23.05.2025 r.);
- wynik badania w kierunku wielolekooporności wykonanego przez [REDAKTOWANE] z dnia 22.05.2025 r.,
- formularz ZWA – zgłoszenie zdarzenia stanowiącego zagrożenie dla zdrowia publicznego oraz informacja o planowanych i/ lub podjętych działaniach z dnia 2 maja 2024 r. (sygnatura sprawy: NS-EP.9027.26.390.2024) – z informacją z dnia 2.05.2024 r. o wypisie chorego w trakcie leczenia przeciwprątkowego narodowości ukraińskiej na własną prośbę z [REDAKTOWANE] z rozpoznaniem gruźlicy płuc (kod ICD-10: A15.0). Powyższa informacja została przekazana niezwłocznie tj. 2.05.2024 r. Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu oraz Krajowemu Punktow Centralnego ds. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych/Krajowego Punktu Kontaktowego EWRS, zgodnie z zasadami procedury EWRS.
- korespondencję (e-maile) Krajowego Punktu Centralnego ds. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych/Krajowego Punktu Kontaktowego EWRS z PSSE w Dąbrowie Górniczej - ustalono, iż PSSE w Dąbrowie Górniczej niezwłocznie i sprawnie wymieniała się informacjami z dochodzenia epidemiologicznego z Krajowym Punktem Centralnym ds. Międzynarodowych Przepisów Zdrowotnych/Krajowym Punktem Kontaktowym EWRS (m. in. w zakresie powiadomienia o zagrożeniu transgranicznym, badań w kierunku wielolekooporności).
- 2 adnotacje służbowe sporządzane przez pracowników PSSE w Dąbrowie Górniczej z dnia 6.05.2024 r. – opisane podjęte działania przez PPIS w Dąbrowie Górniczej w sposób wyczerpujący, rzetelnie.
- Decyzję administracyjną PPIS w Dąbrowie Górniczej dn. 02.05.2024 r., znak: NS-EP.9027.3.82.03.389.2024 w sprawie poddania się natychmiastowej hospitalizacji z rygiorem

natychmiastowej wykonalności. Decyzja została wydana po otrzymaniu informacji ze [REDAKTOWANE]
[REDAKTOWANE] o zachorowaniu na czynną postać gruźlicy w fazie prątkowania.

- Decyzję administracyjną PPIS w Dąbrowie Górniczej dn. 23.05.2024 r., znak: NS-EP.9027.3.82.03.389.2024.10.2024 – decyzja miała na celu wygaszenie decyzji administracyjnej z dnia 2 maja 2024 r. z uwagi na jej bezprzedmiotowość. Chory w dniu 5.05.2024r. opuścił teren Polski.

Ocena cząstkowa: nadzór nad gruźlicą w zakresie prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych, podejmowanie działań przeciwepidemicznych (adekwatnie do zagrożenia epidemicznego), prowadzenie monitoringu sytuacji epidemiologicznej gruźlicy oraz sposób i rzetelność prowadzenia rejestru zachorowań na gruźlicę oceniono pozytywnie.

Wnioski ogólne z przeprowadzonej kontroli:

Kontrola nie wykazała nieprawidłowości w zakresie realizacji zadań statutowych dotyczących chorób zakaźnych. Działalność Sekcji Epidemiologii PSSE w Dąbrowie Górniczej w ww. zakresie oceniono pozytywnie.

Wobec powyższego zaleceń pokontrolnych nie wydaje się.

8. Stwierdzone nieprawidłowości, w tym: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne:

Nieprawidłowości nie stwierdzono. Nie dotyczy.

9. Zalecenia /wnioski, dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub poprawy funkcjonowania jednostki kontrolowanej.

Zaleceń nie wydano. Nie dotyczy.

10. Termin złożenia informacji o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

Od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

W razie konieczności wystąpienie należy uzupełnić o ocenę, zgodne z art. 46 ust. 3 pkt 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej.

Zatwierdził

dr n.med. Dorota Wodzisławska - Czaplą
Zastępca Śląskiego Państwowego
Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego
/dokument podpisany elektronicznie/

03-10-2025